

शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांमधील व
शासकीय दंत महाविद्यालयांमधील
विद्यार्थ्यांसाठी ई-डिजीटल लायब्ररी स्थापन
करण्यास सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान
करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : ईडिजी-२०२३/प्र.क्र.२४५/प्रशा-१
गोकुलदास तेजपाल रुग्णालय आवार, नवीन गो.ते.संकुल,
९ वा मजला, मंत्रालय, मुंबई -४०० ००९.
दिनांक : १६ सप्टेंबर, २०२४

- वाचा :** १) समक्रमांकाचा शासन निर्णय दि.०७/०७/२०२३.
२) आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण आणि संशोधन, मुंबई यांचे पत्र क्र.सवैशिवसं/ यंसाख/ई-
लायब्ररी / सुप्रमा/१३७०४/२०२४, दि.१३/०९/२०२४.

प्रस्तावना :

राज्यातील वाढती शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांची व महाविद्यालयांमधील विद्यार्थी संख्या विचारात घेता संबंधित संस्था व त्यामध्ये शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांना अत्याधुनिक स्वरूपाची व नाविन्यपूर्व शिक्षण पद्धती उपलब्ध होणे गरजेचे आहे. वैद्यकीय क्षेत्रातील बरीचशी पाठ्यपुस्तके, जर्नलस, मॅगजीन, शोधनिबंध, वैद्यकीय क्षेत्राशी संबंधित साहित्य व तदनुषंगिक बाबींची दिवसेंदिवस वाढणारी किंमत विचारात घेता सदर साहित्य संबंधित महाविद्यालयांमध्ये उपलब्ध करून देण्यासाठी अडचणी येत असतात. तसेच संस्थांमध्ये उपलब्ध असलेली मुद्रित पुस्तकांची संख्या कमी असल्याने सदर पुस्तके एकाचवेळी सर्व विद्यार्थ्यांना वापरता येत नाहीत. सदर पुस्तके विद्यार्थ्यांच्या वारंवार वापरामुळे लवकरच खराब होण्याचे प्रमाणही जास्त आहे. ई-डिजीटल लायब्ररीमुळे, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालये व दंत महाविद्यालयांमधील प्राध्यापकांना तसेच विद्यार्थ्यांना जागतिक दर्जाची अद्यावत वैद्यकीय साहित्य सहजरित्या मोबाईल व टॅबवर उपलब्ध होणार आहे. त्यामुळे त्यांच्या गुणवत्तेत भर पडणार आहे, तसेच सदर पुस्तके व शैक्षणिक साहित्य याची अद्यावत सुधारित आवृत्ती आपोआप प्राप्त होणार आहे. NAAC सारख्या संस्था आणि NMC/MCI/DCI/INC सारख्या नियामक संस्थांसाठी देखील ई-लायब्ररीची आवश्यकता आहे.

उपरोक्त वस्तुस्थिती विचारात घेता, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालयाने उपरोक्त संदर्भाधीन क्र.१ येथील पत्राद्वारे सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार विभागाच्या अधिपत्याखालील सर्व शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालये व दंत महाविद्यालयां मध्ये ई-डिजीटल लायब्ररी सुरू करण्याच्या अनुषंगाने संदर्भाधीन क्र.१ येथील शासन निर्णयाद्वारे प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे. तथापि सदर प्रशासकीय मान्यतेची वैधता संपुष्टात आल्याने सदर प्रस्तावास सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय :

वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालयाने, विभागाच्या नियंत्रणाखालील शासकीय वैद्यकीय/दंत महाविद्यालयांमधील अध्यापक, पदवीपूर्व व पदव्युत्तर विद्यार्थ्यांसाठी तसेच विद्यमान महाविद्यालयातील पुढील पाच शैक्षणिक वर्षांमध्ये नोंदणी केलेल्या/करणा-या पदवीपूर्व व पदव्युत्तर नवीन विद्यार्थ्यांसाठी ई-डिजीटल लायब्ररी स्थापन करण्यासाठी सादर केलेल्या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने विभागाच्या अधिपत्याखालील शासकीय वैद्यकीय/दंत महाविद्यालयांकरीता सन २०२४-२५ या वित्तीय वर्षात राज्य योजनातर्गत मंजूर होणा-या अनुदानातून रुपये ९०,०६,९२,२९२/- (रुपये नव्वद कोटी सहा लक्ष, ब्यान्नव हजार, दोनशे ब्यान्नव फक्त) इतक्या किंमतीची खालील तक्त्यात नमूद यंत्रसामुग्री खरेदी करण्यास या शासन निर्णयान्वये पुढील अटीच्या अधीन राहून सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	यंत्रसामुग्रीचे नाव	एकूण अंदाजित किंमत
१.	सर्व शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांकरीता ई-डिजीटल लायब्ररी स्थापन करणे.	रु.८४,८८,८९,८७६/-
२.	सर्व शासकीय दंत महाविद्यालयांकरीता ई-डिजीटल लायब्ररी स्थापन करणे.	रु.५,१८,१०,४१६/-
एकूण		रु.९०,०६,९२,२९२/-

अटी :

- सदर प्रशासकीय मान्यता २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात राज्य योजनेतर्गत किंवा अन्य स्रोतामधून प्राप्त/मंजूर अनुदानातून प्रदान करण्यात येत आहे.
- सदर विषयी "शासकीय विभागाने करावयाच्या कार्यालयीन खरेदीसाठीच्या कार्यपद्धतीची नियमपुस्तिका" याबाबत उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाने निर्गमित केलेल्या शासन निर्णय क्र. भांखस-२०१४/प्र.क्र.८२/भाग-III/उद्योग-४, दिनांक ०१.१२.२०१६ व अनुषंगिक शासन निर्णयांमध्ये नमूद केलेल्या विहित कार्यपद्धतीचे अनुपालन करण्यात यावे. उच्चस्तरीय सचिव समितीच्या निर्देशानुसार प्रथम Expression of Interest व तदनंतर RFP प्रक्रिया GeM /Mahatender वर राबविण्यात यावी.
- सदर ई-डिजीटल लायब्ररीची आवश्यकता असल्याचे व त्याची किंमत बाजारभावापेक्षा जास्त नसल्याची खात्री आयुक्त (वैद्यकीय शिक्षण) यांनी करावी.
- सदर ई-डिजीटल लायब्ररीसाठी कोणत्याही नवीन बांधकामाची, विद्युतीकरणाची तसेच नवीन पदनिर्मीतीची आवश्यकता नसल्याची खातरजमा करण्यात आलेली आहे.
- सदर ई-डिजीटल लायब्ररीची विनिर्दिष्ट व्यापक, सर्वसमावेशक असून त्यानुसार साधनपुरवठा करू शकणारे किमान तीन उत्पादक/पुरवठादार यांचेकडून तीन निविदा प्राप्त होऊ शकतील अशा प्रकारची आहेत, असे आयुक्त (वैद्यकीय शिक्षण) यांनी प्रमाणित करावे.

- ६) प्रस्तावित ई-डिजीटल लायब्ररीचा समावेश इतरत्र कोणत्याही प्रस्तावात अंतर्भूत केलेला नसल्याबाबत व सदर साधनसामुग्री संबंधित संस्थेस आवश्यक असल्याबाबत आयुक्त (वैद्यकीय शिक्षण) यांनी खात्री करावी.
  - ७) सदर विषयी ई-डिजीटल लायब्ररी खरेदीबाबत निर्णय घेताना प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेल्या लेखाशीर्षाखाली मंजूर अनुदानाच्या तरतूदीपेक्षा जास्त खर्च केला जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
  - ८) संचालनालयाने सादर केलेल्या प्रस्तावात शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, अलिबाग व विलासराव देशमुख शासकीय वैद्यकीय विज्ञान संस्था, लातूर या संस्थांना वगळण्यात आलेले आहे. तथापी, विभागाच्या अधिपत्याखालील सर्व शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांत एकसूत्रता असणे आवश्यक असल्याची बाब विचारात घेऊन राज्यात कार्यरत असलेल्या सर्व शासकीय वैद्यकीय/दंत महाविद्यालयात ई-डिजीटल लायब्ररी स्थापन करण्यात यावी.
  - ९) उपरोक्त शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, दिनांक ०१.१२.२०१६ मधील परिच्छेद क्रमांक ३.१.२ "किंमतीचा अंदाज व किंमतीचा वाजवीपणा" या शीर्षकाखालील परिच्छेद क्रमांक ३.१.२.१ मधील तरतूदीचे राज्यस्तरीय खरेदी समितीने अनुपालन करावे.
२. प्रस्तुत विषयी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांसाठी येणारा खर्च खालील लेखाशीर्षांतर्गत मंजूर होणा-या अनुदानातून किंवा अन्य निधीचा स्रोतामधून प्राप्त निधीतून भागविण्यात येईल.

मागणी क्रमांक : एस-०४

४२१०	-	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य
०३	-	वैद्यकीय शिक्षण, प्रशिक्षण व संशोधन
१०५	-	विषम चिकित्सा-राज्ययोजनांतर्गत योजना
(००) (३७)	-	शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालये व रुग्णालये यांचे बळकटीकरण व श्रेणीवर्धन आणि यंत्रसामुग्री
५२	-	यंत्रसामुग्री व साधनसामुग्री (४२१० १६२९)

शासकीय दंत महाविद्यालयांसाठी येणारा खर्च खालील लेखाशीर्षांतर्गत मंजूर होणा-या अनुदानातून भागविण्यात येईल.

मागणी क्र-एस-०४

४२१०	-	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यावरील भांडवली खर्च
०३	-	वैद्यकीय शिक्षण, प्रशिक्षण व संशोधन
१०५	-	विषम चिकित्सा
(००) (३८)	-	शासकीय दंत महाविद्यालये व रुग्णालये यांचे बळकटीकरण व दर्जावाढ करणे (कार्यक्रम)
५२	-	यंत्रसामुग्री व साधनसामुग्री (४२१० १७२७)

३. सदर शासन निर्णय, मा.मुख्यसचिव महोदया यांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चस्तरीय सचिव समिती (आय.टी) ने दि.२३.०८.२०२४ रोजी दिलेल्या मान्यतेनुसार तसेच वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/१३/ विनियम, दिनांक १७.०८.२०१५ अन्वये तसेच वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका भाग-१, उप विभाग-२, अनुक्रमांक-३, नियम क्रमांक-७ अनुसार प्रशासकीय विभागास असलेल्या अधिकारान्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०९१६११२६४९३११३ असा आहे. हा निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अनिल आहिरे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण आणि संशोधन, मुंबई,
- २) महालेखाकार - १/२ (लेखा परिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर,
- ३) संचालक, वैद्यकीय शिक्षण आणि संशोधन, मुंबई,
- ४) सर्व अधिष्ठाता, शासकीय वैद्यकीय/दंत महाविद्यालये व रुग्णालये,
- ५) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
- ६) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
- ७) निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई,
- ८) निवडनस्ती (प्रशा-१)